

Socialdemokratiets arbejdsprogram 1918

Arbejdsprogram, vedtaget af rigsdagsgruppen og hovedbestyrelsen d. 13 november 1918

Til det arbejdende folk!

Der er afsluttet våbenstilstand. Verdenskrigens folkemyrderier er endt.

Det er lykkedes det danske folk under hele krigen at bevare en ubetinget og ligelig neutralitet. Hertil har også det danske Socialdemokrati bidraget af yderste evne. Vi har i det øjemed ført en politik, hvorved stridsspørgsmål, der kunne splitte den danske befolkning, i så høj grad som muligt er holdt ude fra den politiske dagsorden.

Det er arbejderbefolkningen, som har båret krigstidens tungeste byrder. Den har derfor nu, da krigens ophør bringer en forandring i den politiske og sociale situation, krav på, at der hurtigst muligt gennemføres reformer til dens bedste og indledes en vidtgående både politisk og økonomisk demokratisering af vort samfund.

Socialdemokratiets repræsentant i Ministeriet har meddelt, at han over for statsministeren og de pågældende fagministre har fremsat denne opfattelse, og den socialdemokratiske rigsdagsgruppe såvel som vort partis bestyrelse bifalder hans standpunkt.

Af de reformkrav, som vor repræsentant i ministeriet har fremsat og hvortil vi fuldtud slutter os, anfører vi her følgende, som i særlig grad påkræver en snarlig løsning:

1. Forsat indskrænkning af de militære foranstaltninger, og derefter
2. Forberedelse til ophævelsen af det hidtidige militær- og fæstningssystem.
3. Ophævelse af krigsretterne.
4. Kontrol med bankvæsen og produktion med det formål at begrænse prisstigning og udbytning.
5. Opretholdelse af prisregulering og dyrtidsforanstaltninger.
6. Iværksættelse af offentlige arbejder.
7. Indførelse af 8-timers arbejdsdagen, i første række for papirfabrikker og andre virksomheder med kontinuerlig drift.
8. Afskaffelse af natarbejdet i bagerier.
9. En tidssvarende lærlingelov.
10. Forbedring af alderdomsunderstøttelsen.
11. Indførelse af invaliditetsforsørgelse.
12. Afskaffelse af tyendeloven og indførelse af beskyttelse for umyndige.
13. Revision af Søloven.
14. Forbedring af arbejdsloshedsloven.
15. Ændring af dyrtidsloven, således at der også bliver midler til beklædningshjælp.
16. Jordspørgsmålet optages straks til behandling.
17. Fremme af arbejdet for en ny valglov og for en grundlovsrevision.
18. Gennemførelse af de forelagte lovforslag om direkte skatter.

Vor repræsentant i ministeriet har bragt i erfaring, at dette reformprogram stemmer med ministeriets og det radikale Venstres ønsker. Idet Socialdemokratiets rigsdagsgruppe og partibestyrelsen forudsætter en snarlig revision af valgloven og derefter valg, der for Socialdemokratiets vedkommende gennemføres uden alliance med andre partier, har vi under hensyn til de foreliggende ekstraordinære forhold og det forøgede, omfattende arbejde, der kræves af regeringen i overensstemmelse med indenrigsministerens ved rigdagssamlingens begyndelse fremsatte ønske om at lettes for en del af sit arbejde, nu foreslået, at Minister uden portefølje Th. Stauning midlertidigt overtager udførelsen af de forretninger under indenrigsministeriet, som står i nært forhold til forskellige af de ovennævnte reformer.

Vi opfordrer nu alle vore partifæller og hele det arbejdende folk til ved møder, i pressen og på anden formålstjenlig måde at støtte regeringen og vort parti til gennemførelsen af det her fremsatte reformprogram.

Vort land har haft den lykke at holdes uden for krigen, og de velstillede samfundsklasser i by og på land har høstet stort udbytte deraf. Dette bør forpligte dem og deres repræsentanter til at se med forståelse på arbejdernes krav. Vi tror, at netop nu er tiden til et dybtgående reformarbejde, der kan gøre vort lille land til et mønstersamfund i det store Folkenes Forbund, som vi håber på og arbejder for må rejse sig på ruinerne af det kapitalistiske og militaristiske

samfundssystem, som styrtede menneskeheden ind i verdenskrigens navnløse ulykke. I aften, da Socialdemokratiets partibestyrelse var indkaldt til møde for at høre resultatet af ovennævnte forhandling med regeringen, erfarer vi til vor beklagelse om de uroligheder, der i løbet af dagen har fundet sted i København.

Vi fordømmer endnu en gang den syndikalistiske og separatistiske agitation, der åbenbart bevidst og planmæssigt søger at ophidse til borgerkrig.

Men vi har ikke - med ofre for arbejderklassen og under politisk resignation fra vort partis side - gjort alt for at holde vort land uden for krigen, for at en borgerkrigs rædsler skulle styrte over os alle ved verdenskrigens ophør.

Danmark er et demokrati. Vi vil ingen reform, for hvilken vi ikke kan vinde tilslutning fra folkets flertal. Men vi vil lige så sikkert, at de reformer, der har denne tilslutning, skal gennemføres.

Den syndikalistiske ophidselse, den planløse strejkeagitation og dens angreb på vort partis parlamentariske virksomhed er et skændigt attentat på arbejderklassens faglige og politiske organisation og gavner kun den værste reaktion. Skulle syndikalismen få magt, vil den ødelægge enhver udsigt til gennemførelsen af det her fremførte reformprogram, Ligesom den vil gøre arbejderklassen uhyre skade ved de forestående vigtige faglige forhandlinger om ny overenskomster.

Vi opfordrer befolkningen til at holde sig fjernt fra de syndikalistiske urostiftere og voldsprædikanter. Jo bedre der kan bevares ro og orden, desto kraftigere vil arbejderne faglige og politiske krav kunne gøre sig gældende. Den beundringsværdige holdning, den danske arbejderstand har udvist under krigen, og som har vakt almindelig anerkendelse, bør nu, da der atter er fred, finde sin fortsættelse i en rolig, planmæssig, målbevidst reformaktion, hvoraf resultatet ikke vil udeblive. Ned med både reaktion og anarki! Leve demokratiet og socialismen!